

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 sierpnia 2021 r.

Pozycja 125

POSTANOWIENIE

z dnia 10 marca 2021 r.

Sygn. akt Ts 117/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.M. w sprawie zgodności:

- 1) art. 394¹ § 1¹ oraz § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości złożenia zażalenia do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania lub o podjęciu zawieszonego postępowania”, z art. 45 ust. 1 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 394² § 1¹ ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości złożenia zażalenia do innego składu sądu drugiej instancji na postanowienie sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania lub o podjęciu zawieszonego postępowania”, z art. 45 ust. 1 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 sierpnia 2020 r. (data nadania) A.M. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 15 kwietnia 2019 r. (sygn. akt [...]) oddalił powództwo skarżącej przeciwko [...] z siedzibą w W. w sprawie o zapłatę tytułem zwrotu świadczenia nienależnego. Na skutek wniesienia przez skarżącą apelacji od powyższego orzeczenia, przed Sądem Apelacyjnym w W. (dalej: Sąd Apelacyjny) toczy się postępowanie drugoinstancyjne (sygn. akt [...]). Sąd Apelacyjny postanowieniem z 22 kwietnia 2020 r. (sygn. akt jw.) zawiesił je na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.) do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w sprawie o sygn. akt [...]. Skarżąca wystąpiła z wnioskiem o uzasadnienie powyższego

orzeczenia, który został odrzucony przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z 20 maja 2020 r. (sygn. akt [...]).

Zarządzeniem z 11 września 2020 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącą – w trybie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – do usunięcia, w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia, braku formalnego skargi przez doręczenie odpisu lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem postanowienia Sądu Apelacyjnego w W. z 22 kwietnia 2020 r. oraz z 20 maja 2020 r. (sygn. akt [...]) ze względu na to, że załączone zostały jedynie kopie. Skarżąca odniosła się do wezwania pismem z 23 września 2020 r.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 15 grudnia 2020 r. wezwał skarżącą – w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK – do usunięcia w przepisany termin braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie czterech egzemplarzy: a) pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem, określającego dokładnie sprawę, do której zostało udzielone, b) wyroku Sądu Okręgowego w W. z 15 kwietnia 2019 r. wraz z uzasadnieniem (sygn. akt [...]) w postaci oryginału lub odpisów poświadczonych za zgodność z oryginałem. Skarżąca usunęła wskazane braki formalne skargi pismem z 29 grudnia 2020 r.

Fakt, że strona postępowania – jak podnosi skarżąca – nie ma możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania, narusza prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności. Skarżąca podkreśla, że nieuzasadnione zawieszenie postępowania zamyka drogę prawną do dochodzenia roszczenia. Brak możliwości zakwestionowania przedmiotowego rozstrzygnięcia narusza, jej zdaniem, prawo do sądu, „gdyż nie został wskazany sąd lub choćby rozszerzony skład tej samej instancji, który byłby właściwy do kontroli kontrowersyjnego rozstrzygnięcia”. Wskazuje również, że jest to „przeoczeniem racjonalnego ustawodawcy, które jednocześnie godzi w konstytucyjne prawo jednostki do sądu i (...) uniemożliwia kontrolę merytoryczną wydanej decyzji, w sytuacji gdy ta może być podejmowana jedynie dla zwłoki czy przewleknięcia sprawy bez realnego związku z konkretnymi okolicznościami sprawy. Ma to istotne znaczenie, w szczególności, że takiej decyzji sąd nie ma obowiązku uzasadniać”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Trybunał stwierdza, że zakwestionowane w skardze przepisy nie były podstawą wydania wskazanego przez skarżącą ostatecznego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Wskazane przez skarżącą, jako orzeczenie ostateczne, postanowienie Sądu Apelacyjnego w W. (dalej: Sąd Apelacyjny) z 22 kwietnia 2020 r. o zawieszeniu postępowania (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie o zawieszeniu), zostało wydane na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.), regulującego przesłanki zawieszenia postępowania. Natomiast skarga została skierowana przeciwko art. 394¹ § 1¹ i § 2 oraz art. 394² § 1¹ k.p.c., które przewidują zaskarżalność postanowienia w określonych w nich przypadkach. Przepisy te nie tylko nie stanowiły podstawy prawnej wydania postanowienia sądu przedstawionego przez skarżącą jako naruszające jej konstytucyjne prawa, ale w ogóle nie były przez sąd stosowane.

Skarżąca kwestionuje brak możliwości zaskarżenia postanowienia o zawieszeniu postępowania, jednakże nie dysponuje ostatecznym orzeczeniem, które potwierdzałoby, że droga sądowa jest wyłączona. Uzyskanie takiego orzeczenia byłoby możliwe tylko w razie złożenia zażalenia na postanowienie sądu o zawieszeniu postępowania, czego skarżąca nie uczyniła. W badanej sprawie występuje zatem brak tożsamości podstawy prawnej orzeczenia wydanego w sprawie skarżącej i przedmiotu zaskarżenia.

Na marginesie Trybunał zauważa, że zakwestionowany art. 394¹ § 2 k.p.c. został uchylony z dniem 7 listopada 2019 r. ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469) i nie obowiązywał w momencie wydania postanowienia o zawieszeniu (22 kwietnia 2020 r.).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Trybunał uznał, że skarga konstytucyjna nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, co zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK uzasadnia odmowę nadania jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.